

**PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH W CHOJNICACH**

STRUKTURA PROGRAMU REALIZACJI WSDZ W SZKOLE PODSTAWOWEJ

CZĘŚĆ I

1. Postawy prawne
2. Cel główny
3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym
4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:
 - 4.1 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego w klasach I-III
 - A. Cel orientacji zawodowej
 - B. Treści programowe
 - C. Warunki i sposób realizacji
 - 4.2 Oddziały w klasach IV-VI
 - A. Cel orientacji zawodowej
 - B. Treści programowe
 - C. Warunki i sposób realizacji
 - 4.3 Oddziały w klasach VII-VIII
 - A. Cel doradztwa zawodowego
 - B. Treści programowe
 - C. Warunki i sposób realizacji
 - 4.4 Nauczyciele
 - 4.5 Rodzice
5. Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

CZĘŚĆ II

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2018/2019
2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

CZĘŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ
2. Słownik pojęć

CZEŚĆ I

1. Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, poz. 59,
- Rozporządzenie MEN z dnia 28 marca 2017r. w sprawie ramowych planów nauczania,
- Rozporządzenie MEN z 1 sierpnia 2017r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli,
- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego,
- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach

2. Cel główny

Celem doradztwa zawodowego jest wspieranie dzieci, uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy.

3. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji „Programu realizacji WSDZ”;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Koordynator doradztwa zawodowego w szkole:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego.
2. Prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy.
3. Opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, „Programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego” oraz koordynacja jego realizacji.
4. Wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w „Programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego”.
5. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Wychowawcy:

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- ✓ włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- ✓ realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- ✓ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- ✓ współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- ✓ współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- ✓ przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- ✓ prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- ✓ organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści (psychologowie, pedagog szkolny):

- ✓ określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- ✓ włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- ✓ współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- ✓ włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia, wynikające z pracy specjalisty);
- ✓ współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- ✓ włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- ✓ organizują w sali kąciki zawodoznawcze, spotkania z przedstawicielami zawodów;
- ✓ rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- ✓ wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- ✓ współpracuje z nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- ✓ opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- ✓ włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole - pielęgniarka:

- ✓ udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- ✓ organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

4. Odbiorcy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole:

4.1 Oddziały nauczania wczesnoszkolnego, klasy I-III

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

B. Treści programowe

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1. opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2. prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3. podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4. podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1. odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2. podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 2.3. opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4. omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5. opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1. uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2. wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3. wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1. opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas I-III jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - ✓ **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - ✓ **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - ✓ **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.2 Oddziały klas IV-VI

A. Cel orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach IV – VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

B. Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1.określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2.wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3.podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1.wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisując różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy iniekonwencjonalny;
- 2.3 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C. Warunki i sposób realizacji

Orientacja zawodowa w oddziałach klas IV-VI jest realizowana:

- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - ✓ **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - ✓ **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - ✓ **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.3 Oddziały klas VII-VIII

A. Cel doradztwa zawodowego

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

B. Treści programowe

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

C. Warunki i sposób realizacji

Doradztwo zawodowe w oddziałach klas VII i VIII jest realizowana:

- podczas **zajęć z zakresu doradztwa zawodowego** wynikających z ramowych planów nauczania, które są prowadzone przez doradcę zawodowego gdzie doradca zawodowy prowadzący te zajęcia opracowuje rozkład zajęć dla oddziałów klas VII i VIII na zajęcia dydaktyczne w wyznaczonej liczbie godzin wynikającej z ramowych planów nauczania zgodnie z przewidzianymi treściami programowymi;
- podczas obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez:
 - ✓ **bieżącą pracę z uczniami** przez wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu prowadzoną przez nauczycieli, nauczycieli wychowawców i specjalistów;
 - ✓ **zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów** tj. pozostałe działania związane z doradztwem zawodowym realizowane w szkole i poza nią;
 - ✓ **zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.**

4.4 Rodzice

A.Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są również rodzice. Działania skierowane do rodziców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2018/2019, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

4.5 Nauczyciele

A.Odbiorcami działań realizowanych w zakresie „Programu działań WSDZ” w szkole są także nauczyciele. Działania skierowane do tej grupy odbiorców są wyszczególnione w tabeli 1 zawierającej program realizacji działań WSDZ na rok szkolny 2018/2019, sporządzone na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb.

5.Diagnoza potrzeb w zakresie realizacji programu WSDZ

Skuteczna realizacja działań z doradztwa zawodowego w szkole wymaga przeprowadzenia diagnozy potrzeb uczniów, rodziców, nauczycieli, zasobów szkoły i sojuszników w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

A.Metody diagnozy przyjęte w szkole:

- badanie ankietowe - ankieta diagnostyczna dla uczniów, rodziców, i nauczycieli lub
- rozmowa z uczniami na lekcji wychowawczej
- rozmowa z rodzicami podczas spotkania z rodzicami
- rozmowa z nauczycielami podczas rady pedagogicznej
- diagnoza otoczenia społeczno-gospodarczego pod kątem kontynuowania i podjęcia współpracy

Decyzję, jakie metody diagnozy zostaną przyjęte, podejmuje szkoła.

CZĘŚĆ II

1. Tabela 1. Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego na rok szkolny 2018/2019

Lp.	Tematyka/działania	Metody, formy, środki dydaktyczne	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Oddział	Monitoring
-----	--------------------	-----------------------------------	-------------------	----------------------	---------	------------

Oddziały klas I – III						
I.	Tematyka zajęć: 1. Mój dom – praca i zajęcia rodziców, rodzeństwa, – zasady bezpieczeństwa w domu, – przynależność do rodziny, – role w rodzinie, znaczenie pieniędzy w życiu codziennym itp.) 2. Bezpieczeństwo wokół nas – praca policjanta, żołnierza, lekarza, strażaka itp.) 3. Korzystamy z dóbr kultury – zawody związane z teatrem, kinem, filmem itp. – zasady zachowania w miejscach publicznych – formy spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań 4. W świecie przyrody:	Rozmowa kierowana; pokaz; praca z tekstem; spotkanie z przedstawicielem konkretnego zawodu; oglądanie filmu edukacyjnego, ilustracji, zdjęć, albumów, wycinków prasowych; czytanie tekstów; wypełnianie kart pracy; drama, burza mózgów; wykonywanie prac plastycznych i technicznych; zajęcia ruchowe; rozwiązywanie zagadek; kalambury; wycieczka; praca indywidualna, zespołowa i w grupach	Realizacja podstawy programowej	Nauczyciele realizujący zajęcia w kl. I-III	kl. I-III	

	– poszanowanie przyrody – zawody powiązane tematycznie: weterynarz, leśnik, biolog, odkrywca, podróżnik, przyrodnik, sadownik, ogrodnik, rolnik, opiekun zwierząt itp.					
	5. Ślady przeszłości – historia rodziny, regionu, Polski – zawody powiązane tematycznie: historyk, archeolog, kustosz, przewodnik – praca ludzi w dawnych czasach					
	6. Zdrowie – ochrona zdrowia i nawyki higieniczne, aktywny wypoczynek – planowanie dnia – zawody powiązane tematycznie: lekarz, pielęgniarz, dietetyk, stomatolog, rehabilitant					

Oddziały klas IV – VIII						
21.	Tematyka zajęć z wychowawcą: 1. Autopoznanie – mocne strony – zainteresowania – umiejętności – współpraca w grupie – moje marzenia – mój idol 2. Praca zawodowa – praca zawodowa w mojej rodzinie – lokalne miejsca pracy – jak działa zakład pracy? – zabawa w pracę – skąd się biorą różne zawody? – każdy zawód jest potrzebny 3. Gdy będę dorosły... – Po co chodzimy do szkoły? – Uczę się planować	rozmowa kierowana; pokaz; przygotowanie własnej prezentacji – krótkie wystąpienie na forum klasy); burza mózgów, karty pracy, wykresy, tabele, diagramy, rebusy, krzyżówki, wolne teksty, foldery, prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne, wycieczki, dyskusja, przykładowe (fikcyjne) listy płac, wzory pism urzędowych, Internet jako baza danych	Realizacja podstawy programowej		kl. IV-VIII kl. III G	

	– Moje plany na przyszłość Korelacja z przedmiotami: a) Język polski: – redagowanie dokumentów – poznawanie zawodów: odkrywców, podróżników i in. b) Historia: – Praca w dawnych czasach i współcześnie – Historia rzemieślnictwa – Odkrycia i wynalazki – Rewolucje społeczne c) WOS: – Społeczny podział pracy – Rola pracy w społeczeństwie – Zjawisko emigracji i imigracji zarobkowej d) Przyroda/biologia/chemia/ /geografia/fizyka: – Prawidłowe warunki nauki i pracy,	rozmowa kierowana; wykonanie plakatu; przygotowanie własnej prezentacji-krótkie wystąpienie na forum klasy) burza mózgów, karty pracy, rebusy, foldery, prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne, wycieczki, panele dyskusyjne, przykładowe(fikcyjne) listy płac, wzory pism urzędowych, mapy i atlasy Realizacja podstawy programowej	Realizacja podstawy programowej	Nauczyciele przedmiotów	kl. IV-VIII kl. III G	
--	---	--	---------------------------------	-------------------------	--------------------------	--

	– Wpływ zdrowia na pracę i odwrotnie – Planowanie i organizowanie pracy własnej – Znaczenie odpoczynku – Różnorodność zawodów związana z poszczególnymi dziedzinami nauki – Zasoby naturalne a grupy zawodowe w danym środowisku e) Matematyka: – Gromadzenie i przetwarzanie danych – Planowanie czynności: plan dnia, miesiąca, wydatki f) Informatyka: – Wyszukiwanie i selekcjonowanie informacji dotyczących ofert edukacyjnych – Wykorzystywanie technologii informacyjnych w					
--	---	--	--	--	--	--

	różnych zawodach g) Język angielski: – Autoprezentacja – Nazwy zawodów i czynności h) Technika: – Organizacja miejsca pracy: zarządzanie czasem i materiałami – Działanie wybranych maszyn i technologii i) Muzyka/plastyka – Zapoznanie z zawodami z dziedziny kultury – Technologie powstawanie instrumentów, dzieł sztuki					
Oddziały klas VII - VIII – ZAJĘCIA „DORADZTWO ZAWODOWE”						
39.	<u>Poznanie własnych zasobów</u> Moje zainteresowania i predyspozycje zawodowe	ćwiczenia praktyczne, pogadanka, rozmowa kierowana, dyskusja		A.Gawin	kl. VII	

	Praca w grupie jako przykład kompetencji kluczowej	dyskusja, ćwiczenia grupowe		A.Gawin	kl. VII	
	Umiejętności a zawód	ćwiczenie praktyczne, burza mózgów, praca w grupach		A.Gawin	kl. VII	
	Jaki mam temperament?	ćwiczenia praktyczne, prezentacja multimedialna		A.Gawin	kl. VII	
	Czym się interesuję?	dyskusja, ćwiczenia grupowe		A.Gawin	kl. VII	
	Czy i ja mogę być bohaterem?	studium przypadku; praca z tekstem; dyskusja; praca w grupach		A.Gawin	kl. VII	
	Moje mocne i słabe strony	ćwiczenia praktyczne, burza mózgów		A.Gawin	kl. VII	
	<u>Świat zawodów i rynek pracy</u>					
	Zawody wokół nas	dyskusja; praca w grupach;		A.Gawin	kl. VII	
	Praca jako wartość	Tworzenie mapy myśli (praca grupowa), omawianie wyników pracy		A. Gawin	kl. VIII	

		z podkreśleniem najważniejszych elementów wartości pracy				
	Współczesny rynek pracy. Zawody przyszłości	Charakterystyka rynku pracy – prezentacja; mapa mentalna; praca w grupach; burza pomysłów; mini wykład; filmik „Zawody przyszłości”		A. Gawin	kl. VIII	
	Moje zasoby a oczekiwania pracodawców	praca w grupach; studium przypadku; analiza tekstu źródłowego; autorefleksja		A. Gawin	kl. VIII	
	Autoprezentacja	pogadanka; burza pomysłów; mapa mentalna; drama		A. Gawin	kl. VIII	
	Wolontariat – wstępem do kariery	kula śnieżna; giełda pomysłów; praca w grupach; dyskusja; technika plakatu; pokaz filmu		A. Gawin	kl. VIII	
	<u>Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie</u> Szkola podstawowa i co dalej?	wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej		A. Gawin	kl. VIII	

	System edukacji w Polsce	„Charakterystyka szkół ponadpodstawowych”; burza mózgów				
	Poznanawanie oferty edukacyjnej lokalnych szkół ponadpodstawowych	„Nasza klasowa giełda szkół” prezentacja pracy własnej chętnych uczniów; filmik ORE odc. 8 i 9;		A. Gawin	kl. VIII	
	Jak długo się uczymy?	rozmowa kierowana; debata; praca w grupach/parach		A.Gawin	kl. VIII	
	<u>Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych</u> Doradca zawodowy. Kto to taki?	dyskusja; rozmowa kierowana; praca w grupach; plakat		A. Gawin	kl. VII	
	Moje marzenia – planowanie przyszłości	pogadanka, rozmowa kierowana, ćwiczenia praktyczne		A.Gawin	kl. VII	
	Moja ścieżka kariery edukacyjno – zawodowej	bank pomysłów; mapa myśli; eksperyment; rozmowa kierowana;		A. Gawin	kl. VIII	

42.						
	Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;	Wspomaganie nauczycieli w nawiązywaniu kontaktów		dyrektor		
	Organizowanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej z zakresu doradztwa zawodowego		specjaliści	dyrektor, koordynator WDN		
	Umożliwienie korzystania nauczycielom ze szkoleń, seminariów organizowanych przez osoby, instytucje edukacyjne, rynku pracy		CEN Gdańsk, specjaliści PUP, WUP	dyrektor		

2. Sojusznicy – sieć instytucji, osób współpracujących ze szkołą.

Wszystkie działania w zakresie współpracy z sojusznikami w ramach realizacji działań z doradztwa zawodowego uwzględniają specyfikę szkoły, jej potrzeby i możliwości, a także lokalne otoczenie społeczno-gospodarcze.

Szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania.

Szczegółowe zapisy działań – tabela 1.

2.1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Chojnicach

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego w ramach zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;

- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- prowadzenie spotkań z rodzicami.

2.2 Współpraca z doradcą zawodowym Szkolnego Ośrodka Kariery

- prowadzenie poradnictwa indywidualnego dla uczniów;
- prowadzenie spotkań z rodzicami;
- prowadzenie szkoleń rady pedagogicznej;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- prowadzenie zajęć grupowych dla uczniów np. grupowa informacja zawodowa, zajęcia warsztatowe.

2.3 Współpraca z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami w zakresie:

- wycieczek zawodoznawczych;
- wizyt studyjnych;
- spotkań z uczniami;
- spotkań z właścicielami firm, jako przykładem ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową, bazę dydaktyczną szkoły.

2.4 Współpraca ze szkołami programowo wyższymi (ponadpodstawowe, centra kształcenia zawodowego):

- w zakresie promocji oferty kształcenia poprzez bezpośrednie spotkania przedstawicieli szkół z uczniami w szkole
- prowadzenie wykładów i warsztatów o charakterze zawodoznawczym;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

CZĘŚĆ III

1. Monitoring i ewaluacja WSDZ

Za monitoring „Programu realizacji WSDZ”, odpowiada bezpośrednio nauczyciel koordynator doradztwa zawodowego w szkole podstawowej, który na bieżąco monitoruje realizację działań i prowadzi rejestr uwag, co do ich realizacji.

Ewaluacja WSDZ w szkole prowadzona jest przez wyznaczony zespół w składzie:

.....
Przyjęte metody: analiza dokumentacji i badania ankietowe. Ewaluacja jest prowadzona co roku lub pod koniec cyklu kształcenia.

2. Słownik pojęć

- **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
- **Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego** – zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (*Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe*, art. 109.1. pkt 7), których wymiar określa *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół* (Dz.U. z 2017 r., poz. 703).
- **Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu** – zajęcia indywidualne i grupowe prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (*Ustawa Prawo oświatowe* art. 109.1. pkt 5 oraz *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach* – Dz.U. z 2017 r., poz. 1591).

- **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
- **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.
- **Uczeń** – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej), słuchacz (w szkole policealnej).
- **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę.